

Pomoc społeczna i świadczenia rodzinne

I Zasady korzystania z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych dla cudzoziemców.

Uprawnienia **do uzyskania świadczeń pomocy społecznej** posiadają cudzoziemcy, mający miejsce zamieszkania oraz przebywający na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na:

- pobyt stały,
- pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- pobyt czasowy udzielony w związku z łączeniem rodzin z cudzoziemcami posiadającymi status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

oraz na podstawie uzyskanego w Polsce statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

Ochrona uzupełniająca jest formą udzielenia zgody na pobyt przyznawany cudzoziemcom, którzy nie otrzymali statusu uchodźcy i w przypadku powrotu do swojego kraju byłiby narażeni na poważne zagrożenie dla życia lub zdrowia, wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji wewnętrznego lub międzynarodowego konfliktu zbrojnego. Ochrona uzupełniająca udzielana jest przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w Warszawie. Cudzoziemcy mają prawo **do skorzystania ze świadczeń rodzinnych**. Świadczenia te są zagwarantowane przez Państwo Polskie.

Oferowane są następujące rodzaje świadczeń rodzinnych:

- zasiłki: okresowy, stały,
- zasiłek rodzinny,
- dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Więcej informacji na stronie:

<https://poradnikpracownika.pl/-swiadczenia-rodzinne-przyslugujace-cudzoziemcom>.

Prawo do świadczeń rodzinnych jest regulowane przez przepisy Unii Europejskiej oraz akty prawne wewnętrzne obowiązujące w Polsce, które stanowią przepisy Koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego chroni osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego (Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej www.gov.pl).

Prawo do **świadczeń rodzinnych przysługuje cudzoziemcom, którzy** przebywają na terenie Polski na podstawie posiadanego zezwolenia na:

- pobyt stały,
- pobyt rezydenta długoterminowego UE,
- **pobyt czasowy** w celu wykonywania pracy w zawodach wymagających **wysokich kwalifikacji**
- na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego przez inne państwo członkowskie UE lub
- posiadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terenie Polski,

- posiadania **karty pobytu** z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z **wyłączeniem** obywateli państw trzecich, których uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

II Zasady przyznawania świadczeń pieniężnych pomocy społecznej w tym dla cudzoziemców.

Kryterium minimalnego dochodu

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł netto (od dnia 1 stycznia 2022 r.)
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 660 zł netto (od dnia 1 stycznia 2022 r.)
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Rodzaje i wysokość świadczeń pieniężnych pomocy społecznej (źródło: www.gov.pl)

Zasiłek stały, przysługuje:

- osobie pełnoletniej samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- osobie pełnoletniej pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Wysokość zasiłku stalego zależy od indywidualnej decyzji pracownika socjalnego. Zakłada się, że wysokość realizowanego świadczenia w 2022 roku nie może być niższa niż 30 zł i nie wyższa niż 719 zł – w wysokości odpowiadającej różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby.

Zasiłek okresowy, przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Zasilek celowy, przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnych potrzeb, pokrycie kosztu zakupu żywności, leków, leczenia, ogrzewania, odzieży, niezbędnych przedmiotów domowego użytku, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz kosztów pogrzebu.

Pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, przeznaczona na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem, na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, opłaty mieszkaniowe oraz naukę języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w związku z połączeniem z rodziną uchodźcy (dotyczy osób, które złożyły wniosek do starosty, za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w terminie 60 dni od dnia uzyskania w Polsce statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z połączeniem z rodziną uchodźcy).

Wynagrodzenie wypłacane jest opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd.

Świadczenia rodzinne – Kryteria ich przyznawania

Zasilek rodzinny wraz z dodatkami. Zasilek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie (www.gov.pl):

- **95 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 r. ż,
- **124 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 r.ż. do ukończenia 18 r.ż.,
- **135 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.

Kryterium dochodowe – **674 zł** lub **764 zł** – gdy dziecko posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wniosek o świadczenia rodzinne można złożyć w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub za pośrednictwem Poczty Polskiej, on-line przez stronę Portalu Informacyjno-Usługowego Emp@tia <https://empatia.mpips.gov.pl/>

lub za pomocą Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej e-Puap.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. Becikowe – 1.000zł na jedno dziecko, Becikowe przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Świadczenie może być wypłacone **matce lub ojcu dziecka lub opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka**, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę na przekracza kwoty 1.922 zł netto

Świadczenia opiekuńcze - zasilek pielęgnacyjny – wynosi **215,84 zł** miesięcznie (dla niepełnosprawnego dziecka osoby niepełnosprawnej powyżej 16 r.ż. o znacznym stopniu niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym powyżej 16 r.ż., jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osoby, która ukończyła 75 lat). **Świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje – z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami; konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, wynosi od 01.01.2022 r. – **2119 zł** miesięcznie,

Specjalny zasiłek opiekuńczy – przysługuje w wysokości **620 zł** miesięcznie,

Świadczenie rodzicielskie – wynosi **1.000 zł** miesięcznie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Skierowane jest do osób zatrudnionych na umowę zlecenie lub o dzieło, jeżeli sprawują bezpośrednią opiekę na dzieckiem. Te osoby nie mają bowiem prawa otrzymać zasiłku macierzyńskiego,

Rodzina 500 plus – pomoc dla rodziców i opiekunów dzieci do **18 roku życia** na każde dziecko niezależnie od dochodu w wysokości **500 zł** miesięcznie. Wnioski o świadczenie wychowawcze 500+ można złożyć tylko elektronicznie, przez platformę PUE ZUS, portal Emp@tia oraz bankowość elektroniczną w swoim banku. Wypłata przyznanego świadczenia odbywa się wyłącznie w formie bezgotówkowej, na wskazane we wniosku konto bankowe,

Świadczenie „dobry Start” 300+ - przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymają je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Aby otrzymać wsparcie, należy złożyć wniosek w taki sam sposób jak o świadczenie 500+. Świadczenie Dobry Start nie jest uzależnione od dochodu,

Dofinansowanie pobytu w żłobku – przysługuje rodzicom na dziecko uczęszczające do żłobka, klubu dziecięcego lub znajdujące się pod opieką dziennego opiekuna i niekorzystające z rodzinnego kapitału opiekuńczego (RKO). Wysokość dofinansowania może wynosić maksymalnie **400 zł miesięcznie** na dziecko, ale nie więcej niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodzica z pobyt dziecka w instytucji. Dofinansowanie może być przeznaczone na:

- dziecko pierwsze lub jedyne w rodzinie, niezależnie od wieku, wyłącznie, jeśli dziecko uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego lub korzysta z opieki dziennego opiekuna.
- każde dziecko w wieku przed miesiącem ukończenia 12. miesiąca życia i po miesiącu ukończenia 35. miesiąca życia, pod warunkiem, że dziecko uczęszcza do instytucji opieki.

Wnioski o dofinansowanie składa się wyłącznie elektronicznie, przez platformę PUE ZUS, portal Emp@tia (emptatia.mpips.gov.pl/) lub bankowość elektroniczną w swoim banku.

Rodzinny Kapitał Opiekuńczy (RKO) - przysługuje na drugie i kolejne dziecko w rodzinie od 12 do 35 miesiąca życia dziecka. Całkowita wysokość rodzinnego kapitału opiekuńczego wynosi **12.000 zł** na dziecko. Niezależnie od dochodów, wypłacane jest w wysokości **1.000 zł przez 12 miesięcy lub 500 zł przez 24 miesiące**. Wnioski o dofinansowanie można złożyć tylko elektronicznie, przez platformę PUE ZUS, portal Emp@tia oraz bankowość elektroniczną w swoim banku.

Z uwagi na trwający konflikt zbrojny na terytorium Ukrainy, Obywatele Ukrainy mają możliwość korzystania na podstawie **ustawy specjalnej z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy z pomocy finansowej, społecznej oraz świadczeń rodzinnych**.

Obywatelom Ukrainy przysługuje także pomoc finansowa w zakresie:

- jednorazowego świadczenia pieniężnego w kwocie **300 zł na osobę**, które przeznaczone może zostać na pokrycie niezbędnych i bieżących wydatków na żywność, odzież, obuwie,

środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Wniosek o wypłatę ww. świadczenia należy złożyć w formie pisemnej w gminnym ośrodku pomocy społecznej, zlokalizowanym w miejscu pobytu Obywatela Ukrainy,

- dostępu do bezpłatnej pomocy psychologicznej,
- uzyskania pomocy żywnościowej dzięki Programowi Operacyjnemu Pomoc Żywnościowa 2014-2020.